

ved en revision af begravelsesloven sidestillede jordfæstelse og ligbrænding, og begravelsesmyndigheden overdroges til folkekirkens præster. Administration af loven sorterer under kirkeministeriet, der gennem stiftsøvrighed m.fl. varetager forvaltningen.

Ledelsen af de enkelte kirkegårde, på nær nogle få kommunale, er delegeret ud til de folkevalgte menighedsråd.

Kirkegårdenes drift og vedligeholdelse er reguleret af lovbestemmelser m.v., der daterer sig helt tilbage til 1922, men en revision af loven er nært forestående. Lovforslaget har bl.a. som sigte at sikre bevarelsen af de kulturminder, som endnu findes på de danske kirkegårde.

Den daglige ledelse varetages på de små landsbykirkegårde af gravere, mens der på bykirkegårdene er funktionær- eller tjenestemandsansatte, fagligt udannede ledere.

I 1985 er den tendens, der mærkedes i 1960, slået igennem med fuld styrke. Ligbrændingsprocenten er nu for landet som helhed ca. 61% og for København ca. 92%. Heraf nedsættes i København ca. 80% i urnefællesgrave. Behovet for kirkegårdsareal er som følge heraf faldet drastisk, og de mange ledige gravarealer taler deres tydelige sprog. Der er tilsyneladende gået mode i at blive begravet anonymt, selv på landsbykirkegårde anlægges urnefællesgrave.

Man har dog samtidig fra faglig side bestræbt sig på at anlægge nye og mere tidssvarende gravstedsformer som alternativ til den anonyme urnefællesgrav. Interessen samler sig om kollektivt anlagte og vedligeholdte gravsteder, hvor den enkelte grav er indpasset i et fælles anlæg reguleret gennem servitutter.

Dette gøres, dels for at imødekomme forbrugernes ønske om »vedligeholdelsesfri«
gravpladser, men også for at rationalisere driften af kirkegården, og sidst men ikke mindst, for at udvikle en ny form for kirkegårdsæstetik, der er i overensstemmelse med befolkningens etiske opfattelse.

Kirkegårdene i fremtiden. Af Sven-Ingvar Andersson.

Styrkeforholdet mellem to tendenser vil få stor indflydelse på fremtidens begravelsespladser.

Den ene tendens er den teknologiske. Til den hører dyrkelsen af de store enheder, den hurtige forandring, det teknisk perfekte, det intellektuelle, det anonyme.

Modsætningen til den teknologiske tendens kunne kaldes den biologiske. Den dyrker de små enheder, de værdier, der ikke kan måles, menneskers personlige relationer, og den respekterer menneskets begrænsninger.

Den teknologiske tendens vil i sin rendyrkede form give store, i teknisk henseende rationelle begravelsespladser med anonyme grave eller slet ingen grave. Den biologiske tendens vil tilsvarende give begravelsespladser i en form, som vi kender den fra de gamle bondesamfund. Med små begravelsespladser, markerede grave og kistebegravelse.

Virkeligheden vil nok give en kombination af begge typer. Det spredte sam-

livsmønster vil styrke tendensen til stordrift og anonymitet. Men der er mange forhold, der peger i den modsatte retning. De grønne bevægelser trækker i retning mod kistegrave. De kollektive samlivseksperimenter og den nye rodfæstning efter den store folkeomflytning peger i retning mod mindre, lokale begravelsespladser.

Jeg vover et gæt på, at stordrift, anonym begravelse og ligbrænding vil kulminere i begyndelsen af 90-erne for derefter langsomt at give plads for små begravelsespladser med kistegrave.

En samfundssektor som begravelsesvæsenet formes imidlertid ikke bare af de almene samfundskræfter, men også af de forventninger og ønsker, som findes indenfor faget. Til en vis grad kan vi derfor styre udviklingen - i teknologisk retning eller i biologisk retning.

Det er nu, situationen er labil.

Det er nu, vi har en mulighed for at påvirke den.